

ARCHITECTURE
ARKITEKTER
S
LE
NT
IL
TH
FT
ES
ER
NOR
SE
R
S
ANS
UDEN
GRAE
NSER

ÅRSBERETNING
2011

INDHOLDFORTEGNELSE

Bestyrelsens beretning	3
Architecture Sans Frontieres International	4
Projektudvalget og indsatsområder	5
<u>Projekter</u>	
Sierra Leone - Masanga Hospital	6
Sierra Leone - Bio Learning Centre	7
Ghana - Disability Resource Centre	8
Kenya - Kibera Bio Centre	9
Indien - Chameleon School - udstilling	10
Beredskabsgruppen	11
Kommunikation	12
Økonomi	13
Udfordringer og mål 2012	14
Overordnet mål	15

BESTYRELSENS BERETNING

Arkitekter Uden Grænsers arbejde i 2011 har været præget af en tilstrømning nye medlemmer, opstart af nye projekter i Ghana og Sierra Leone og en general konsolidering og professionalisering af organisationen. Disse resultater er baseret på det daglige arbejde, som alle organisationens medlemmer og frivillige er en del af.

Et stigende antal danske arkitekter får øjnene op for at arkitektfaget er mere end blot profit-skabende business og højæstetik, men også handler om social ansvarlighed og fællesskab. Design og arkitekttur kan ikke redde verden, men det bliver stadigt tydeligere hvordan det kan bidrage til løsningen af komplekse sociale problemer.

Men hvad er det danske arkitekter kan bidrage med, som lokale arkitekter ikke kan? Svaret er ikke entydigt, men en del af svaret er en demokratisk og deltagerorienterede tilgang til arkitektur og en vilje til dialog med de mest marginaliserede grupper.

Netop videregivelsen af disse kompetencer har været én af de diskussioner, som har fyldt meget i løbet af året. Hvordan kan Arkitekter Uden Grænser blive bedre til at lære fra sig og sikre kapacitetsopbygning af lokale arkitekter, og ikke blot nøjes med at bygge en bygning? Dét spørgsmål arbejder bestyrelsen målrettet på at besvare og alle input er velkomne.

I 2011 oplevede Arkitekter Uden Grænser fortsat en stor interesse fra arkitekter, som gerne vil gøre en forskel. I en organisation, der alene er baseret på frivillig arbejdskraft, skal vi blive bedre til at inddrage de nye kræfter og samtidig sikre fastholdelsen af kernefrivillige, så dynamiske kræfter ikke går tabt.

Vores samarbejdet med den internationale organisation er gennem de sidste par år blevet stærkere og styrkes hele tiden. Det har vist sig at være fordelagtig at have en finger med i spillet gennem en plads i den internationale bestyrelse. På den måde har vi sikret at Arkitekter Uden Grænser er opdateret på det internationale arbejde og har adgang til og viden om de nyeste projekter.

Bestyrelsen glæder sig derfor over at vi skal afholde den internationale generalforsamling til april. Det bliver nogle informative dage med fokus på slumområder og katastroforebyggelse. Frivilligruppen bag arrangementet har samlet en række internationale eksperter og håber på at eventen vil sætte gang i en næsten ikke-eksisterende debat på området og samtidig sikre større synlighed omkring Arkitekter Uden Grænsers arbejde.

Bestyrelsen takker alle medlemmer og frivillige for deres bidrag og indsats. Det er inspirerende at se det store stykke arbejde, som mange lægger for dagen, og vi glæder os til, at følge alle de store og små projekter i et nyt spændende år.

ARCHITECTURE SANS FRONTIERES INTERNATIONAL

I løbet af 2011 blev der arbejdet hårdt for at følge 2010-planerne til dørs.

Først og fremmest var målet at skabe et fælles sekretariat, som bliver central for videreudviklingen af organisationen.

Det er nu besluttet at sekretariatet placeres i Barcelona, hvor det understøttes af Arkitekter Uden Grænser Spanien - den største organisation inden for Architecture Sans Frontieres International.

På den internationale generalforsamling i 2011 blev det ligeledes besluttet at hæve kontingentet for medlemsorganisationer fra 100 til 300 Euro. Dette skal være med til at styrke det internationale sekretariat, og skal samtidig suppleres af fonde. Selvom ændringen af kontingentet først trådte i kraft fra år 2012, begyndte Arkitekter Uden Grænser Spanien allerede arbejdet i 2011 med frivillig arbejdskraft.

Udover etableringen af et nyt sekretariat, blev der godkendt en køreplan for at gøre den internationale hjemmeside, www.asfint.org, mere aktiv. Hensigten er at få et større overblik over hvad der sker i de forskellige organisationer.

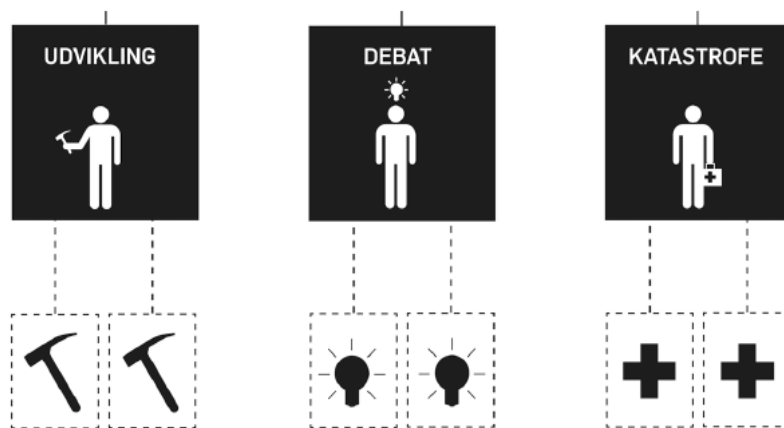
Hjemmesiden skal sammen med andre platforme være med til at skabe et bedre grundlag for et samarbejde på tværs af de forskellige organisationer.

Der arbejdes også på at få opdateret organisationens portofolie. I løbet af året har vi udvidet med nye medlemmer fra Østrig, Grækenland og Benin. Desuden arbejdes der i øjeblikket på at udvide med organisationer i Indien og Brasilien.

I år er det helt store tiltag for Arkitekter Uden Grænser i Danmark at vi har fået tildelt værtsrollem for afholdelsen af den internationale generalforsamling i 2012 i København. Begivenheden er en god platform for at styrke den internationale dialog og samarbejde, men også en god mulighed for at skabe større synlighed omkring vores egen organization i Danmark.

Arrangementet forløber over en hel weekend fra d.12.-15. april. Vi starter med et heldagsseminar på Dansk Arkitektur Center, hvor en række internationale eksperter og igangsættere vil deltage. Efterfølgende er der middag, møder, fest og arkitektur-rundvisning for de interesserede.

Vi håber på at se så mange som muligt.

PROJEKTUDVALGET OG INDSATSOMRÅDER

Arkitekter Uden Grænsers arbejde er fortsat inddelt i fokusområderne udvikling, debat og katastrofe. Det er tydeligt at der implementeres flest projekter inden for udviklingsområdet og at de geografisk placerer sig i Afrika, hvor der ligenu er fire projekter igang i henholdsvis Ghana, Kenya og to projekter i Sierra Leone.

Vores byggeri af boliger til hospitals- personale i Masanga i Sierra Leone fortsætter ufortrødent. I 2011 har projektgruppen og lokale aktører opført endnu en bygning og der er sikret midler til at opføre yderligere tre bygninger i 2012.

Projektet Bio Learning Center i Freetown, Sierra Leone er et samarbejde med en lokal miljø-NGO, der handler om at bygge et 400m² læringscenter for bæredygtigt miljø og energi. Byggeriet er gået i gang og med sin multisal til 150 besøgende skal det fungere som samlingssted for miljøorganisationer i Vestafrika.

I Ghana har vi indledt et samarbejde med NGOen Voice Ghana - en handicap organisation - om at etablere lokaler, der overholder tilgængelighedskrav og samtidig er med til at styrke de handicappedes plads og anerkendelse i samfundet.

I Afrikas mest berømte slum, Kibera i Nairobi, har AUG tegnet endnu et Biocenter, som kombinerer sanitet, biogasproduktion, kiosk og fælleslokaler i en enkelt bygning. Byggeriet mangler kun at få lagt tag på.

Gruppen bag Chameleon School-projektet i Indien har gjort status over den færdige nomadeskole og sat et midlertidigt punktum for arbejdet med en udstilling på Kunstakademiets Arkitektskole. Der blev brugt både fotos og film til at formidle erfaringerne med byggeprocessen.

Katastrofeberedskabet har stået standby et par måneder i forbindelse med at nogle medlemmer har deltaget i et forberedende kursus på Københavns Universitet. Der er stadig vilje i gruppen, men for at projektet skal lykkes, skal der tilføres nye kræfter og energi.

I forhold til debat som fokusområde har der været begrænset aktivitet i 2011. Debat-seminariet, der afvikles i forbindelse med internationale generalforsamling, vil dog bidrage til området. Samtidig oplever vi en stigende efterspørgsel på oplæg og i 2012 undersøger vi muligheden for at etablere et fortællerkorps, som kan tage ud til debatarrangementer.

De enkelte projektgrupper er grundstenen og drivkræften i AUGs arbejde, og Projektudvalget takker alle for deres enorme indsats og ser frem til samarbejdet i 2012.

SIERRA LEONE, MASANGA HOSPITAL

Arkitekter uden Grænser er stadig aktive i Sierra Leone, som er et af verdens fattigste lande, hvor bl.a. børnedødelighed er meget markant. I 2009-2010 byggede vi to personaleboliger til Masanga Hospital, som ligger i landets ufremkommelige jungle. Hospitalet blev genåbnet af den danske læge Peter Bo Nielsen i 2006 efter det var blevet ødelagt i den 10 år lange borgerkrig, som sluttede i 2002. Hospitalet er nu velfungerende og behandler ca. 150 patienter om dagen.

Et af de store problemer er dog manglen på ordentlige personaleboliger, som kan tiltrække uddannet hospitalspersonale, som ellers er henvist til at bo i primitive hytter uden sanitet i den lokale landsby.

I efteråret 2011 har Masanga-gruppen været aktive i planlægningen og projekteringen af yderligere 3 personaleboliger i Masanga, og det er lykket af sikre økonomiske midler til byggeomkostninger, samt og rejse- og opholdsudgifter til de frivillige arkitekter. Byggeriet af de 3 nye huse påbegyndes i første halvdel af 2012.

Aftalen med Sierra Leone er, at landet selv skal overtage driften af hospitalet inden udgangen af 2016. Visionen er at der til den tid skal være opført personaleboliger til 250 ansatte. Et vigtigt aspekt er derfor at sikre lokalt ejerskab gennem inddragelse af lokalbefolkningen og overdragelse af viden, så de kan overtage ansvaret for det fremtidige byggeri.

SIERRA LEONE , BIO LEARNING CENTRE

Samarbejdet mellem miljøorganisationen Environmental Foundation For Africa (EFA) og AUG startede i december 2009, hvor EFA mødtes med Camilla Kragh. De havde et ønske om at bygge et læringscenter for miljø, bæredygtigt landbrug og energi, og bad derfor om hjælp til udformning af tegninger og bistand til byggeriet.

Formålet med projektet er at oplyse lokalbefolkningen, skoleklasser og studerende om de massive miljømæssige udfordringer, som Sierra Leone står foran. Samtidig skal læringscentret bidrage til skabe øget politisk fokus på miljøområdet, og styrke den kollektive indsats. Det er håbet at bygningen med sin multisal med plads til 150 besøgende, vil fungere som samlingssted for miljø-organisationer i Vestafrika.

Projektforslaget og byggeriet er udarbejdet ud fra to hovedkriterier: For det første skal bygningen være et tydeligt 'landmark' i landskabet uden for Freetown; et hus, som signalerer vigtigheden af miljø-organisationernes kamp og gør opmærksom på deres tilstedeværelse. For det andet skal det være et hus, som viser hvordan man kan opføre moderne byggeri, hvor traditionelle og nye materialer kombineres og integreres med principper for bæredygtighed.

Erfaringer fra opførelsen af personaleboligerne ved Masanga Hospital ligger til grund for byggeriet.

Huset bliver på punktfundament, både for at nedbringe brugen af cement og for at efterlade det mindst mulige miljømæssige aftryk. Der vil blive indbygget toiletter, som ikke bruger vand, men som ved korrekt behandling producerer gødning til landbrug.

I huset er der indtænkt naturlig ventilation, for at vise alternativer til air conditioning. Samtidig vil der blive indarbejdet naturlig vandopsamling og brug af solceller. Huset skal i sig selv være et eksempel til efterfølgelse. I centret indgår udstillinger og landskabelige tiltag, som illustrerer lavpraktiske løsningsmodeller på bæredygtigt landbrug, skovdrift og energi.

I januar 2012 tog dele af projektgruppen til Sierra Leone for at fungere som byggeledere på hovedkonstruktionen. På trods af en hård opstart og revurderinger af planlægningen, lykkedes det at opnå de resultater, som gruppen havde sat sig for. Gulvkonstruktionen er nu færdiggjort, en stor del af landskabsbearbejdelsen er igangsat og de første søjler og spær er blevet rejst.

De locale håndværkere arbejder er blevet inddraget i processen, så de selvstændigt kan arbejde videre med at rejse resterende søjler og spær. I marts måned vender den danske projektgruppe tilbage til Sierra Leone for at fortsætte arbejdet. Hvis planen kan holdes, vil projektet stå færdigt i slutningen af 2012.

GHANA, DISABILITY RESOURCE CENTRE

Stemmer fra Ghana nåede Danmark i sommeren 2011 i form af en henvendelse fra handicaporganisationen Voice Ghana. NGOen er drevet af og for mennesker med handicap og opererer primært i Ghanas Volta-region. De har et lille kontor i byen Ho, men ønsker sig brændende et reelt handicapcenter, som både kan rumme genoptræningsfaciliteter og kontor.

Voice Ghanas arbejde og målsætninger er at træne, støtte og styrke mennesker med handicap på græsrodsplan ved at danne selvhjælpsgrupper rundt om i regionen. De informerer mennesker med handicap om deres rettigheder til blandt andet sundhedspleje, velfærd, uddannelse og beskæftigelse.

De samarbejder med andre NGOer og organisationer for på den måde at bearbejde og lægge pres på det politiske og administrative system. I forlængelse af dette laver de aktioner både lokalt og nationalt for at sikre, at Ghanas "Disability Act" respekteres og implementeres.

Organisationen er i vækst og har over 1000 medlemmer og 52 selvhjælps-grupper. Organisationens hovedkontor i byen Ho består i dag af et 20 m² stort rum, som ligger i forlængelse af en skolebygning. Kontorets nuværende størrelse begrænser således organisationens arbejde

De har dog sikret sig et 1400 m² stort stykke land, som er blevet doneret af en kirke. I December 2011 sendte projektgruppen således arkitekt Elisabeth Jeppesen på felttur til Ghana for at se stedet og møde folkene bag Voice Ghana; medarbejderne, bestyrelsen og medlemmerne. Det blev tydeligt at organisationen hjælper nogle af landets absolut mest marginaliserede grupper.

I 2012 er det planen at projektgruppen, bestående af 11 arkitekter og 1 antropolog, designer et 'Disability Resource Centre', og samtidig sikrer de nødvendige økonomiske midler til at finansiere byggeriet. Gruppen planlægger at have et færdigt tegningsmateriale klar i første halvdel af 2012, hvorefter Voice Ghana bliver den primære drivkraft i selve bygningsarbejdet, dog med støtte fra folk fra Danmark.

KENYA, KIBERA BIO CENTER

I 2010 tog Anton Rysing og Marianne Filtenborg på feltarbejde for at udforske AUGs muligheder for at støtte en bæredygtig udvikling i slumområder. Sammen med den danske organization Vedvarende Energi (VE) blev det besluttet at fokusere indsatsen i slumområdet Kibera i Nairobi, Kenya.

Konklusionen på turen var at slumområder er ekstremt komplekse fænomener og at AUG bør gennemtænke ethvert projekt grundigt. Et helt konkret resultat var dog også et samarbejde med organisation Umande Trust, som bad om input til et biocenter.

I dialog med Umande Trust tegnede Anton Rysing en bygning, der kombinerer sanitet (toilet og bad), biogasproduktion, kiosk og fælleslokaler i en enkelt struktur. En vigtig faktor for designet var også at sikre bygningen, da området den ligger i, er meget kriminelt og berygtet.

I 2011 påbegyndte Umande Trust opførelsen af bygningen og mangler idag kun at lægge tag på. Endnu et AUG-design er dermed implementeret. Vores første projekt i verdens nok mest berygtede slum.

Centret ligger i forlængelse af den lokale skole i området Mashimoni.

INDIEN , CHAMELEON SCHOOL

At bygge i Indien er ikke helt som at bygge herhjemme.

Med udstillingen ChameloenSchool , ville Arkitekter Uden Grænsers projektteam tage os med på en rejse gennem processen og tilblivelsen af den mobile skole i det nordlige Goa.

Med film, dagbogsnoter og billeder beskrev udstillingen de mange overvejelser,opdagelser, nedturer og opturer, projektgruppen mødte på deres vej inden den færdige bygning blev indviet i februar 2010.

Projektet blev udstillet på Kunstakademiets Arkitektskole i september 2011.

BEREDSKABSGRUPPEN SHELTER RESPONSE INITIATIVE (SRI)

Det væsentligste resultat af Beredskabsgruppens arbejde i 2011 var udarbejdelse og færdiggørelse af koncept-dokumentet "Shelter Response Initiative" (SRI), der beskriver baggrund, formål og foreslået implementerings-model for oprettelsen af en katastrofe- og nødhjælpsenhed i AUG-regi.

Ideen med SRI er blandt andet at oprette en data-bank af arkitekter og planlæggere, som er interesserede i at arbejde i katastrofe- og nødhjælpssituationer.

Derudover skal SRI planlægge og gennemføre mindre kurser (forlængede weekender/ aftener) i samarbejde Københavns Universitet og uddannelsen Master of Disaster Management-uddannelsen. Formålet er at sikre at databankens medlemmer har aktuel viden og relevante værktøjer til at kunne gøre en forskel.

SRI skal også etablere og vedligeholde samarbejdet med blandt andet Dansk Røde Kors, Folkekirkens Nødhjælp og Red Barnet. Samtidig skal gruppen forsøge at etablere og vedligeholde samarbejdet med sponsorer.

Køreplanen og opgaverne for Beredskabsgruppen og SRI-projektet er klar. En af de store opgaver for 2012 bliver dog at sikre at gruppen tilføres nye og flere kræfter, som kan være med til at sikre at projektet kommer godt ind i implementeringsfasen.

KOMMMUNIKATION

I 2011 fortsatte kommunikationsudvalget arbejdet med at synliggøre Arkitekter Uden Grænser og optimere hjemmesiden. 2011 var også året, hvor vi fik ny koordinator og de nye kræfter har bidraget til en styrket formidling af AUGs aktiviteter.

I samarbejde med Masanga-gruppen bidrog blev der arrangeret et foredrag og informationsmøde for om arbejdet i Sierra Leone. Derudover blev der blandt andet afholdt foredrag om slum og byplanlægning i Nairobi, samt en workshop med Bio Center-projektgruppen.

På den sociale front lancerede vi hyggeaftener på café Kind of Blue. Ideen bag det tilbagevendende arrangement er at skabe et uformelt socialt forum, uden agenda, hvor medlemmer - og ikke-medlemmer - kan mødes til en snak om projekter og organisationen, samt netværke eller bare drikke en øl.

Nye medlemmer er kommet til og ved samme lejlighed har vi fået muligheden for at sælge noget af vores merchandise, som f.eks. t-shirts og muleposer.

Af projekter i støbeskeen arbejder vi pt. på at lave en "go-card", en konkurrence som lanceres i foråret.

Vores hjemmeside optimeres løbende og indeholder nu et sidepanel med slideshows med vores sponsorer logo.

Derudover er PayPal-knappen ved at være på plads, hvilket vil gøre donationer nemmere og mere ligetil.

Kommunikationsudvalget ser frem til det kommende år og glæder sig til nye og spændende projekter.

ØKONOMI

I januar 2011 havde AUG en kassebeholdning på 37.000 kr. og 131 medlemmer. I December, 11 måneder senere, var tallene steget til 60.000 kr., knap 180 enkeltmedlemmer og 9 erhvervsmedlemmer. Det er positivt, men bag disse tal skjuler der sig stadige udfordringer. Medlemstalet er steget, men AUG nåede ikke de 350 individuelle medlemmer, som var målet inden september 2011.

AUG er en humanitær organisation afhængig af medlemmers aktive indsats. Fundraising til støtte for konkrete projekter er mulig via fonde eller samarbejde med firmaer. Men at skaffe støtte til drift, husleje, møder, administration og opsøgende aktiviteter – det er en helt anden udfordring, hvilket indtil videre hviler på de begrænsede indtægter fra medlemskontingenterne.

Uden penge ingen projekter, uden projekter ingen penge. Kontinuerlig planlægning og styring af projekter, events, medlemsservice m.v. forudsætter eksistensen af et sekretariat. Et sekretariat kræver fysiske lokaler og kontorfaciliteter.

Målet om at få et kontor kan dog på den korte bane tage midler væk fra det essentielle, nemlig gennemførelse af projekter i udviklingslandene.

Omvendt vil et stærkt sekretariat være bedre i stand til at udbrede kendskabet til AUG, igangværende og planlagte projekter – og dermed bidrage til fremskaffelsen af flere økonomiske midler og sponsorater til disse projekter.

I løbet af 2011 har AUG udarbejdet en Regnskabsinstruks, hvis formål er at sikre finansiel gennemsigtighed og fuld ansvarlighed i AUGs administrationen.

Via gennemskuelse og ansvarlig økonomisk forvaltning skal det sikres at ressourcerne anvendes mest effektivt. Instruksen angiver således fælles retningslinjer for budgettering, økonomistyring og finansiel afrapportering.

Med godkendelse af Regnskabsinstruksen har AUGs bestyrelse indført et princip om, at projekt-ansøgninger og budgetter skal inkludere et fast %-beløb til støtte for organisationens daglige drift. Som udgangspunkt vil det være 10%, dog regulerbart alt efter projektets art og størrelse.

UDFORDRINGER OG MÅL 2012

Forretningsplanen for 2011 fokuserede på fire hovedudfordringer, som stadig gør sig gælden for 2012. Det drejer sig om medlemshvervning, projekter, fundraising, samt presse og kommunikation.

Medlemshvervning og -fastholdelse

Hvordan kan en stigning af medlemstallet opnås? Hvordan kan medlemmerne fastholdes og motiveres til at fortsætte som medlemmer?

Projekter i udviklingslandene

Hvordan kan AUG få en større projekt-portefølje, som dels øger aktivitetsniveauet og kendskabet til AUG, dels skabe grundlag for aktiv deltagelse for flere medlemmer? Hvordan kan projekt-volumen bidrage til en mere solid overordnet økonomi?

Fundraising

Hvordan kan midler tilvejebringes både til gennemførelse af projekterne men også til at sikre et minimum af sekretariats støtte og koordinering?

Presse og kommunikation

Hvordan kan eksponeringen af AUG, samt den interne kommunikation mellem projekterne, mellem organisationens forskellige udvalg, til medlemmer og sponsorer forbedres?

OVERORDNEDE MÅL 2012

I forlængelse af ovenstående er nedenstående mål blevet identificeret for 2012

- Støtte oprettelse og igangsætning af nye projektgrupper, med aftale om oprettelse af mindst to nye projekter.
- Få en øget samarbejde mellem AUGs forskellige udvalg, projekter og aktiviteter.
- Sikre den overordnede styring af AUG's økonomi.
- Sikre de bedst mulige fysiske rammer for AUG's arbejde.
- Fremme og styrke AUGs samarbejde med partnere og ligesindede organisationer.
- Sikre og fremme AUGs samarbejde med Architecture Sans Frontieres internationale sekretariat og med andre nationale organisationer.
- Styrke samarbejdet med andre arkitektfaglige organisationer i Danmark.
- Fremme samarbejdet med mulige partnere med henblik på identificering af fremtidige AUG-projekter.
- Få en endnu tydeligere, stærkere og mere informativ hjemmeside.
- Have mindst 350 registrerede og betalende enkelt medlemmer.
- Have mindst 15 registrerede og betalende erhvervs medlemmer.
- Sikre at mindst 10% af AUGs medlemmer udfører frivilligt arbejde på månedligt basis.